

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Kincses István ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Sik János ügyvéd által képviselt alperes ellen 989.976 forint és járulékai megfizetése iránt a Gyulai Munkaügyi Bíróságnál 3.M.118/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Békés Megyei Bíróság 3.Mf.25.381/2009/6. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Békés Megyei Bíróság 3.Mf.25.381/2009/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek

- tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felperes köteles az állam javára 11.900 (tizenegyezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket megfizetni. **I n d o k**

o l á s :

A felperes 2007. október 17-étől 2008. január 16-áig állt az alperes alkalmazásában kiszállító munkakörben. A munkaszerződésben a felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy az alperesnél fennálló munkaviszonyának megszüntetése esetén a munkaviszony megszűnésétől számított két éven belül nem vállal munkát, sem munkaviszony, sem megbízási, sem tagsági, sem pedig egyéb jogviszony keretében autóalkatrész-kereskedelemmel foglalkozó cégnél, valamint a munkáltató alaptevékenységéhez kötődően vevő-beszállítói kapcsolatban álló vállalkozásoknál. A felperes elsődleges keresetében a versenytilalmi megállapodás idejének felére, 12 hónapra kérte elszámolni havi 82.498 forint átlagkeresetét és annak kamatát. Másodlagos keresete az Mt. 10. §-a, valamint a Ptk. 237. § (2) bekezdése alapján az érvénytelen szerződésnek két évig, de legalább a jogerős ítélet meghozataláig terjedő időszakra hatályossá nyilvánítására irányult, és a juttatását az elsődleges keresete szerint kérte elszámolni. A harmadlagos keresetében az Mt. 10. § (3) bekezdésére, 174. §-ára, és 177. §-ára alapítottan 500.000 forint általános kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A Gyulai Munkaügyi Bíróság 3.M.118/2009/11. számú ítéletével a keresetet elutasította, a felperest 70.000 forint perköltség és 97.000 forint eljárási illeték fizetésére kötelezte. Az elsőfokú

bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a tényleges foglalkoztatása befejezését követően 2008. március 19-étől a K.K.Bt. munkáltató alkalmazásában állt, eladó munkakörben. A fenti munkáltató az o.S. benzinkutat üzemeltette, ahol a felperes kútkezelő munkakörben dolgozott. A munkaügyi bíróság által levont jogkövetkeztetés szerint a peradatok és a felperes munkaszerződése egybevetése alapján nem igazolható, mely szerint a felperes igazodott volna a konkurencia-tilalmi megállapodáshoz, ráadásul a hasonló tevékenység földrajzi közelségben valósult meg. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem lenne megalapozott az érvénytelen megállapodás a Ptk. 237. § (2) bekezdése alkalmazásával történő hatályossá nyilvánítása, és „egyéb jogcímeken sem megalapozott a felperes keresete”. A felperes fellebbezése folytán eljáró Békés Megyei Bíróság 3.Mf.25.381/2009/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, a felperest 11.900 forint fellebbezési illeték, és 20.000 forint fellebbezési perköltség megfizetésére kötelezte. A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes és az alperes között létrejött munkaszerződésben foglalt verseny-tilalmi klauzula semmis, mert az a munkavállaló kompenzálásáról nem rendelkezett. Mivel a jogszabály írja elő azt, hogy az ellentételezés kötelező, és ettől érvényesen eltérni nem lehet [Mt. 13. § (2) bekezdés], ezért a felek megállapodása jogszabályba ütközik, és az Mt. 8. §-a értelmében semmis, melyet hivatalból kell figyelembe venni. A semmisség következtében a felek e megállapodásából egyik félre sem származhatnak jogok, és kötelezettségek, ezért a felperes nem alapíthat igényt a semmis megállapodásban foglaltakra. A megyei bíróság nem találta megalapozottnak a felperes másodlagos keresetében foglaltakat, mert az érvénytelenség kérdését a Munka törvénykönyve mint anyagi jogszabály, önállóan szabályozza. Ebből következően analógiaként a Ptk. nem „hozható be”. Az érvénytelenséget az Mt. 7-10. §-ai önállóan szabályozzák, azonban a hatályossá nyilvánításról nem rendelkeznek. A harmadlagos keresettel összefüggésben a másodfokú bíróság kifejtette, hogy a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes magatartásával ok-okozati összefüggésben őt kár érte. E körben a felperes bizonyítást fel sem ajánlott, így sem az alperes károkozó magatartására, sem azzal okozati összefüggésben a felperest ért kárra vonatkozóan nincs bizonyíték, így e kereset is megalapozatlan. A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet „megváltoztatását”, és a keresetének megfelelő ítélet meghozatalát kérte. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok nem vették figyelembe az Mt. 4. §-ának rendelkezéseit a rendeltetésellenes joggyakorlás körében. Amennyiben ezt a bíróságok megállapítják, ez a körülmény azonnali orvoslási kötelezettséget keletkeztetett volna mind az alperes, mind a bíróság részére. Érvelése szerint elsődleges kereseti kérelme megalapozott, mert az alperes rögzítette a tilalmazott magatartást, a megszegése esetén igényelt kártérítési összeget (két év), az alkalmazandó jogszabályokat, a tilalmazáshoz azonban nem adott

ellenértéket. Hivatkozott arra, hogy a másodlagos keresete az Mt. 10. § alapján megalapozott, mert ez a rendelkezés az érvényessé nyilvánított állapot szerinti elszámolást írja elő. A harmadlagos keresete körében hivatkozott arra, hogy az Mt. 183. § (2) bekezdése rögzítette az általános kártérítés alkalmazásának lehetőségét, melyet a másodfokú bíróság jogellenesen zárt ki. Az alperes által szerkesztett érvénytelen szerződésrész két évre eltiltotta bizonyos munkák ellátásától, melynek mértéke is adott volt - utolsó két év munkabére mint kártérítési összeg -, minden eleme tehát ismert volt az általános kártérítés meghatározásának. Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására, és a felperes perköltségben történő marasztalására irányult. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes az adott esetben a felülvizsgálati kérelmében hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem alkalmasak [Pp. 275. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH.2001/197., BH.2002/29.].

Az Mt. 3. § (5) bekezdése értelmében a munkavállaló a munkaviszony fennállása alatt - kivéve ha erre jogszabály feljogosítja - nem tanúsíthat olyan magatartást, amellyel a munkáltatója jogos gazdasági érdekeit veszélyeztetné. A (6) bekezdés alapján a munkaviszony megszüntetését követően az (5) bekezdésben meghatározott kötelezettség a munkavállalót csak ilyen tartalmú megfelelő ellenérték fejében kötött megállapodás alapján, és legfeljebb 3 évig terhelheti. A másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a jogszabály a kötelező ellentételezést írta elő, amelytől érvényesen eltérni nem lehet, ezért a felek megállapodása mint jogszabályba ütköző, az Mt. 8. §-a alapján semmis. A felülvizsgálati kérelem érvelésével ellentétben megalapozott a jogerős ítélet következtetése, mely szerint a semmisség következtében egyik félre sem származhatnak az adott esetben sem jogok, sem kötelezettségek, ezért a felperes 989.976 forint, két évre fizetendő munkabér iránti igénye nem megalapozott. Alaptalanul sérelmezte a felperes a felülvizsgálati kérelmében a versenytilalmi megállapodás hatályossá nyilvánítására irányuló keresetének elutasítását. Helytállóan állapította meg a jogerős ítélet, hogy a felek között létrejött munkaszerződés - a fenti megállapodás kivételével - érvényes volt, azt egyik fél sem tette vitássá. A Ptk. 237. § (1) bekezdése értelmében érvénytelen szerződés esetében a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani. A (2) bekezdés alapján ha a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet nem lehet visszaállítani, a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja. A perbeli esetben a munkaszerződésnek kizárólag a versenytilalmi korlátozásra vonatkozó része volt érvénytelen, mely megállapodásra vonatkozóan a másodfokú bíróság törvénysértés nélkül alkalmazta az Mt. 10. § (1) bekezdésében foglaltakat. Az

érvénytelenség oka ugyanis a Ptk. 237. § (2) bekezdésének alkalmazásával az adott esetben nem szüntethető meg (BH.2001.84.).Helyes a jogerős ítélet álláspontja, mely szerint a felperes az alperes károkozó magatartását, azzal ok- okozati összefüggésben az őt ért kárt nem bizonyította (Pp. 164. § (1) bekezdés), ezért az Mt. 174. § (1) bekezdésére alapított kártérítési igénye nem megalapozott.A felülvizsgálati eljárásban olyan új körülményre, amely nem volt a megelőző eljárás tárgya, nem lehet hivatkozni (BH.2002.447., BH.2002/2/83.). A felperes az első-, és a másodfokú eljárásban nem hivatkozott az alperes rendeltetésellenes joggyakorlására, ezért ennek vizsgálatára a felülvizsgálati eljárásban már nem kerülhetett sor.A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes perköltségének viselésére.A felülvizsgálati eljárás illetéke 20%-át a részleges költségmentességben részesült felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni.

Budapest, 2010. május 19.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, előadó bíró dr.Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelélül: Nné